

Zajímavá ornitologická pozorování na střední Moravě v letech 2020–2021

Interesting bird records in Central Moravia in 2020–2021

Jiří Šírek

Tržní náměstí 63, 752 01 Kojetín, Česká republika, e-mail: jirka.sirek@seznam.cz

Šírek J. 2021/2022: Zajímavá ornitologická pozorování na střední Moravě v letech 2020–2021. Interesting bird records in Central Moravia in 2020–2021. Zprávy MOS 79/80: 64–71

V následujícím přehledu jsou uvedena nejzajímavější ornitologická pozorování z oblasti střední Moravy – Olomouckého kraje a okresů Kroměříž a Zlín z kraje Zlínského za období 1. 1. 2020 – 31. 12. 2021. Jedná se o výběr pozorování, která posuzovala Faunistická komise ČSO, tyto druhy jsou označeny hvězdičkou, pozorování ostatních druhů (bez označení) Faunistická komise ČSO registruje. U každého druhu je uvedeno datum pozorování, katastr obce, kde byl pták pozorován a ve zkratce i okres a kraj s doplněním případných poznámek k výskytu včetně čísla jednacího, pod kterým bylo pozorování Faunistickou komisí ČSO schváleno. Předkládaný přehled navazuje na práci za rok 2019 (Šírek 2020) a předchází, publikované od roku 2005.

V přehledu jsou použity oficiální zkratky okresů, OLK = Olomoucký kraj, ZLK = Zlínský kraj.

The article summarizes the most important ornithological records from the area of Central Moravia – Olomouc and Zlín regions – from the period 1 January 2020 – 31 December 2021. The overview was compiled from the faunistic database www.birds.cz and from the author's records. Observations marked with asterisk are assessed by the Czech Rarities Committee. This article follows previous ones since 2005. The most interesting records are 2nd Slender-billed Gull, 3rd Radde's Warbler, 4th (approved) Collared Pratincole and 7th of Little Bunting and Lapland Bunting. Also 1st record of Little BUSTARD since 1950 is remarkable.

Keywords: interesting, bird records in 2020–2021, Central Moravia

Labuť zpěvná, *Cygnus cygnus*

06.–11. 05. 2020: 1–2 pull. Chropyně, KM, ZLK
(J. Šírek, J. Šafránek aj.; foto)

Labutě zpěvné zahnízдили čtvrtý rok po sobě na Zámeckém rybníce u Chropyně; vylíhla se dvě mláďata, ale přežila jen několik dnů. Pár se poté zřejmě rozpadl a od 13. května do konce roku bylo pozorována jen samotná samice.

Berneška velká, *Branta canadensis*

05.–16. 04. 2020: 3 ex. Hustopeče nad Bečvou, PR, OLK (L. Veselý, J. Veselá aj.)

Berneška bělolící, *Branta leucopsis*

17. 02. 2020: 1 ex. Tovačov, PR, OLK (J. Šírek)

05. 10. 2020 až nejméně do konce roku 2020 pták s chovatelským kroužkem u Zábřeha, SU, OLK (F. Roch, S. Rochová aj.)

Berneška rudokrká, *Branta ruficollis*

01. 03. 2020: 1 ex. Olomouc-Slavonín, OL, OLK
(V. Tesařík; foto); na zahradě, bez kroužku

06. 12. 2020: 1 ex. štěrkovna Hulín, KM, ZLK
(P. Shromáždil)

Kormorán malý, *Microcarbo pygmaeus*

24. 05. 2020: 1 ex. Tovačov, PR, OLK (K. Šimeček; foto)

27. 06. 2020: 1 ex. +1K Spytihněv, ZL, ZLK
(M. Palička; foto)

08. 07. 2020: 1 ex. +1K Krčmaň, OL, OLK
(T. Oplocký; foto)

15. 08. 2020: 1 ex. 1K Hrdibořice, PV, OLK
(D. Řezáč; foto)

02.–06. 12. 2020: 1–2 ex. 1K Tovačov, PR, OLK
(J. Šírek, J. Chytil aj.; foto)

09.11. a 05. 12. 2020: 1–2 ex. +1K Chomoutov, OC, OLK (O. Boháč, M. Jurečka aj.; foto)

Kormorán malý (*Microcarbo pygmaeus*), Záhlínice, okres Kroměříž, 31. červenec 2021, Foto Z. Němeček

Drop malý (*Tetrax tetrax*), Lešná, okres Vsetín, 22. březen 2020, Foto J. Kött

07. a 13. 12. 2020: 2 ex. Mohelnice/Moravičany, SU, OLK (J. Mach, Z. Vermouzek aj.)

08. 12. 2020: 1 ex. 1K Kvasice, KM, ZLK (L. Šrámek)

06. 03. 2021: 1 ex. 2K Moravičany, SU, OLK (O. Boháč; foto); 27.-28. 03. 2021: 1 ex. Doubravice, SU, OLK (J. Loub, F. Straka; foto)

05. 04. 2021: 1 ex. Tovačov, PR, OLK (P. Jašek, J. Šafránek; foto)

14. 06. 2021: 2 ex. Tovačov, PR, OLK (J. Šírek)

03. 07. 2021: 4 ex. Chropyně, KM, ZLK (Z. Abrahámek; foto)

14.-16. 07. 2021: 1 ex. Krčmaň, OC, OLK (O. Boháč aj.)

25.07.-22. 09. 2021: max. 15 ex. Záhlinice, KM, ZLK (Z. Němeček aj.; foto)

08. 08. 2021: 2 ex. Tovačov, PR, OLK (J. Šírek)

09. 10. 2021: 14 ex. přelet hejna Tovačov, PR, OLK (T. Oplocký, O. Boháč, M. Římánek)

Extrémní nárůst počtu pozorování tohoto dříve raritního druhu se projevil i na střední Moravě, v roce 2022 již druh početně zahnízl na jižní Moravě.

Volavka vlasatá, *Ardeola ralloides*

17. 05. 2020: 1 ex. Tovačov, PR, OLK (P. Svoboda, O. Nedbal aj.; foto)

12. 05. 2021: 1 ex. Tovačov, PR, OLK (L. Doupal aj.; foto)

Volavka rusohlavá, *Bubulcus ibis

22. 07. 2020: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OLK (J. Šírek; FK 84/2020)

22. 07. 2020: 1 ad. ex. Majetín, OL, OL (I. Uřinovský; FK 85/2020; foto)

Ibis hnědý, *Plegadis falcinellus*

28. 07. 2020: 1 ex. Ivaň, PV, OLK (T. Oplocký)

Orel volavý, *Clanga clanga

28. 03. 2021: 1M Kojetín, PR, OLK a trasa dle satelitu (via P. Brandl; FK 12/2021; satelitní odečet)

Káně bělochostá, *Buteo rufinus*

02. 02. 2020: 1 ex. 2K Tovačov, PR, OLK (J. Šírek; foto)

05. 04. 2020: 1 ex. Želeč, PV, OLK (T. Oplocký; foto)

25. 08. 2020: 1 ex. +1K Vrbátky, PV, OLK (J. Štencel; foto)

02.-26. 09. 2021: 1 ex. +1K Kralice na Hané, PV, OLK (O. Boháč, T. Oplocký; foto)

10. 09. 2021: 1 ex. +1K Vřesovice, PV, OLK (D. Řezáč; foto)

Moták stepní, *Circus macrourus*

13.-27. 09. 2020: 1 M 2K + 1 ex. 1K Kojetín, PR, OLK (J. Křížka, J. Šírek, T. Grim; FK 171/2020)

20. 08. 2020: 1 F 2K Rusava, KM, ZLK (M. Křížek; FK 99/2020; foto)

27. 04. 2021: 1 ex. 2K Dolní Libina, SU, OLK (M. Vavřík; foto)

29. 04. 2021: 1 ex. 2K Určice, PV, OLK (T. Oplocký; foto)

29. 08. 2021: 1M 2K Tvorovice, PV, OLK (O. Boháč; foto)

Od roku 2021 je vzhledem k nárůstu pozorování a prokázanému hnízdění jen registrovaným druhem.

Drop malý, *Tetrax tetrax

20.-22. 03. 2020: 1 M Drahotuše, PR, OLK a Lešná, VS, ZLK (L. Brezniak, J. Kött aj.; FK 25/2020; foto). Zcela neočekávaně se drop malý objevil poprvé po roce 1950 v oblasti, odkud pochází několik dokladů z minulosti.

Kulík hnědý, *Charadrius morinellus*

30. 08. 2020: 3 ex. Kojetín, PR, OLK (J. Šírek; FK 113/2020)

05. 09. 2020: 1 ex. Hrubčice, PV, OLK (T. Oplocký; FK 116/2020; nahrávka)

29.08.-14. 09. 2021: max. 8 ex. Tvorovice, PV/ Uhřetice, PR, OLK (O. Boháč aj.; foto)

08. 09. 2021: 1 ex. Dlouhá Loučka, OC, OLK (O. Boháč)

Od roku 2021 patří mezi registrované druhy díky nárůstu pozorování zejména na podzimním tahu.

Vodouš štíhlý, *Tringa stagnatilis*

18. 04. 2020: 1 ex. Majetín, OC, OLK (L. Doupal aj.)

17. 07. 2020: 1 ex. Vrbátky, PV, OLK (J. Štřítěský)

Vodouš malý (*Xenus cinereus*), Záhlinice, okres Kroměříž, 9. květen 2021, Foto P. Shromáždil

Ouhorlík stepní (*Glareola pratincola*), Bochoř, okres Přerov, 7. červen 2021, Foto J. Novák

Vodouš malý, *Xenus cinereus

09. 05. 2021: 1 ex. Záhlínice, KM, ZLK
(P. Shromáždil aj.; FK 48/2021; foto)

Ouhorlík stepní, *Glareola pratincola

06.-07. 06. 2021: 1 ex. Bochoř, PR, OLK
(P. Shromáždil aj.; FK 63/2021; foto)

Pouhý rok po získání dokumentovaného výskytu ouhorlíka stepního, znamenající přeražení z kategorie A0 do kategorie A, se podařilo opět doložit jeho výskyt na našem území.

Racek velký, *Ichthyaeetus ichthyaeetus

13.-16. 05. 2020: 1 ex. 2K Tovačov/Majetín, PR/OC, OLK (J. Šírek aj.; FK 46/2020; foto)

10.-12. 11. 2020: 1 ex. 3K Tovačov, PR, OLK
(M. Podhrázký aj.; FK 167/2020; foto)

Racek tříprstý, *Rissa tridactyla

02.-06. 11. 2020: 1 ex. 1K Tovačov, PR, OLK
(O. Boháč, J. Šírek aj.; FK 157/2020; foto)

08. 11. 2020: 1 ex. 1K Němčice, KM, ZLK
(P. Shromáždil; FK 158/2020)

24. 10. 2021: 1 ex. 1K Tovačov, PR, OLK
(J. Havránek, Z. Němeček; FK 78/2021; foto)

Racek tenkozobý, *Chroicocephalus genei

24.-25. 04. 2021: 1 ex.+2K Chropyně, KM, ZLK
(P. Shromáždil aj.; FK 26/2021; foto)

Poprvé byl racek tenkozobý pozorován na Hodonínsku v červnu 2017 (Vavřík a kol. 2020).

Racek mořský, *Larus marinus*

01.-02. 02. 2020: 1 ex. 3K Tovačov, PR, OLK
(T. Oplocký, J. Šírek; FK 02/2020; foto)

Od roku 2021 již patří mezi registrované druhy, pravidelný host, zejména v zimních měsících.

Rybák malý, *Sternula albifrons*

09. 05. 2020: 1 ad. ex. Záhlínice, KM, ZLK
(P. Shromáždil)

25. 05. 2020: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OLK
(T. Oplocký; foto)

30. 05. 2020: 1 ad. ex. Tovačov, PR, OLK
(L. Doupal)

25. 04. 2021: 1 ex. Náklo, OC, OLK (O. Boháč; foto)

Rybák dlouhoocasý, *Sterna paradisaea

26.-30. 05. 2020: 1 ex. +2K Tovačov, PR, OLK
(J. Šírek aj.; FK 59/2020; foto)

31. 05. 2020: 1-2 ex. +2K Plumlov, PV, OLK
(D. Řezáč; FK 60/2020; foto)

14. 05. 2021: 1 ad. ex. Chropyně, KM, ZLK (J. Šírek; FK 53/2021)

Vlaštovka skalní, *Cecropis daurica

25. 05. 2021: 1 ex. Měrovice n. H., PR, OLK (J. Šírek; FK 59/2021; foto)

Budníček pruhohlavý, *Phylloscopus inornatus

23. 09. 2020: 1 ex. chycen Biskupice, ZL, ZLK
(J. Sviečka; FK 126/2020; foto)

30. 09. 2020: 1 ex. chycen Biskupice, ZL, ZLK
(J. Sviečka; FK 127/2020; foto)

10. 10. 2020: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OLK (L. Doupal aj.; FK 130/2020; foto)

26. 10. 2020: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OLK (T. Oplocký aj.; FK 132/2020; foto)

28. 10. 2020: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OLK (T. Oplocký aj.; FK 133/2020; foto)

Dalším úspěšným rokem pro tento druh byl rok 2020, lokalita na Červenohorském sedle je díky odchytovým akcím nejčastějším místem nálezu tohoto severského budníčka, úspěšně jí sekunduje Sedélko na Zlínsku, taktéž díky odchytům.

Budníček tlustozobý, *Phylloscopus schwarzi

06. 10. 2020: 1 ex. chycen Červenohorské sedlo, SU, OLK (L. Doupal aj.; FK 134/2020; foto)

Rákosník tamaryškový, *Acrocephalus melanopogon

10. 04. 2021: 1M Biskupice, ZL, ZLK (J. Sviečka; FK 15/2021; foto)

30. 04. 2021: 1 ex. Tovačov, PR, OLK (L. Doupal; FK 33/2021)

Rákosník pokřovní, *Acrocephalus dumetorum

15.-23. 06. 2020. 1 M Olomouc, OLK
(Z. a F. Spáčilovi aj.; FK 69/2020; foto)

22. 07. 2020: 1 ex. +1K Biskupice, ZL, ZLK
(J. Sviečka; FK 87/2020; foto)

02. 08. 2020: 1 ex. +1K Biskupice, ZL, ZLK
(J. Sviečka; FK 91/2020; foto)

Racek tenkozobý (*Chroicocephalus genei*) spolu s racky černohlavými (*Ichtyaetus melanocephalus*) a racky chechtavými (*Chroicocephalus ridibundus*), Chropyně, okres Kroměříž, 24. duben 2021, Foto Z. Němeček

Rybák dlouhoocasý (*Sterna paradisaea*), Plumlov, okres Prostějov, 31. květen 2020, Foto D. Řezáč

09. 08. 2020: 1 ex. 1K Biskupice, ZL, ZLK
(J. Sviečka; FK 98/2020; foto)

V roce 2020 bylo v ČR zaznamenáno více ptáků než v předchozích letech dohromady.

Sedmihlásek malý, *Iduna caligata

30. 8. 2021: 1 ex. Kouty n. Desnou, SU, OLK
(J. Chytil aj.; FK 73/2021; foto)

Předchozí záznamy jsou z krátkého časového období 18.08.-04.09. v letech 2013, 2015 a 2019. Až na odchyt v Praze v srpnu 2019 byli všichni ptáci chyceni na Červenohorském sedle.

Strnad severní, *Calcarius lapponicus

02. 10. 2020: 1 ex. 1K chycen Červenohorské sedlo, SU, OLK (V. Brlík aj.; FK 168/2020, foto; Obr. 9)

Strnad malinký, *Emberiza pusilla

29. 04. 2020: 1 ex. Hoštejn, SU, OLK (Z. Hrázský; FK 177/2020; foto)

ZÁVĚR

V oblasti střední Moravy bylo v období let 2020–2021 zjištěno celkem 19 druhů ptáků, jejichž výskyt posuzuje faunistická komise ČSO.

Nejzajímavějšími výskyty bylo druhé zjištění racka tenkozobého (*Chroicocephalus genei*), třetí záznam budníčka tlustozobého (*Phylloscopus schwarzi*), čtvrtý záznam (druhý doložený) o výskytu ouhorlíka stepního (*Glareola pratincola*) a sedmihláška malého (*Iduna caligata*). Zaznamenány byly čtyři výskyty rákosníka pokřovního (*Acrocephalus dumetorum*) (šestý a devátý až jedenáctý celkově v ČR), sedmý výskyt strnada malinkého (*Emberiza pusilla*) a jedenáctý výskyt vlaštovky skalní (*Cecropis daurica*). Poslední byl zjištěn strnad severní (*Calcarius lapponicus*) a poprvé od roku 1950 byl potvrzen výskyt dropa malého (*Tetrax tetrax*).

LITERATURA

Šírek J. 2020: Zajímavá ornitologická pozorování na střední Moravě v roce 2019. *Zprávy MOS* 78: 58–66.

Vavřík M., Šírek J. a FK ČSO 2020: Zpráva Faunistické komise ČSO za rok 2019. *Sylvia* 56: 93–114.

Budníček pruhohlavý (*Phylloscopus inornatus*), Červenohorské sedlo, okres Šumperk, 10. říjen 2020, Foto O. Kauzál

Budníček tlustozobý (*Phylloscopus schwarzi*), Červenohorské sedlo, okres Šumperk, 6. říjen 2020, Foto O. Kauzál